

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatvs
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniæ Agrippinæ, 1603

Cap. 4. Sic instituendam mortificationem, vt opera præstantiora non
impediantur: & qua discretione in hacre imitandi sancti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59574](#)

875 DE DISCRETIONE

emniaque virtutum prosequi exercitia, quae ad salutem animæ nostræ ipsi ritualem procurandam requiruntur. Quomodo autem in executione huius doctrinæ nemo debeat suo iudicio fidere, sed libenter obsequi patris spiritualis, vel Confessarij consilijs, iam ante monuimus.

C A P V T IV.

Quatenus mortificatio exercenda sit, sine impedimento operum praestationis; quaes discretionis in ea imitandi sancti.

NON solùm mortificatio carnis nō moderanda est, vt suppetant nobis in tigrē vites ad cœteris officia pietatis rite decenterque obedienda, verū etiā, vt opera caritatis ad consolationē proximorū, siue ex precepto huc ex cōsilio præstanta, nō impediantur. Exempli causa, si ieiuniū tēperandum est, ad seruendum promptius agro, visendos carceres, aliosque afflitos solandos, id omnino faciendum,

IN MORTIF. SERVAND. 396

Similiter, si ad recreandum hospitem vel peregrinum etiam carnibus vescendum est ei, qui statuerat ab omnibus carnibus & piscibus sponte se abstinerere, consultius id faciet, quam si propositi sui tenax sit. Quod idem dicendum est de alijs operibus, maxime quando illa opera caritatis pertinent ad commodum proximi. Ratio huius est, quia opera præstantiora semper anterenda sunt minus præstantibus, at constat opera caritatis longè præstare, & Deo gratiora esse operibus, quamvis magnis, externe mortificationis, silla voluntariè, & non ex præcepto sint suscepta. Quare merito dicit S.

HIERONYMVS. Non mediocriter hallucinari, qui media bona præferunt summis, ieiunium caritati. Cum enim caritas sit mortificationis, omniumque virtutum finis, proculdubio hæc secundum illam moderari debet.

B. THEODORETUS commemorat Martianum monachum sanctissimum, licet in seculo fuisset regia stirpe oriundus, tamen postquam se in eremum ab didit, tanta severitate vitam traducente cepisse, ut in quartum usque diem

c. non me
diocriter.
de Conf. A. 8

In his.
religiosa

vna

297 DE DISCRETIONE

vna tantum panis libra contentus fuit. Et tamen cum aliquando ad eum diuertisset Auitus monachus vir summae abstinentiae, moderatae ieiunij consueti lege, mensam illi appoluit, ac ad prandendum suo etiam exemplo invitauit. Et cum Auitus constanter negaret se à more suo discessurū, hoc est ut nihil ante occasum solis degulstret; Martianus ob pertinaciam illius iudicio, proprio ingemuit, & dixit. Non quoque amice, complexi sumus vita genus, quod profiteris, & maiorem laboris, quā quietis, ieiunij quā mādicationis rationē habemus: sed id quod nō ignoramus, caritatē nobiliorē est se virtute ieiunij, ac proinde merito hoc, si spontaneū sit, illi posthabēdū est. Hac oratione Martianus docuit liquidō, qua discretionē seruanda sint ieiunia, aliaeque similes mortificationes. Atque hanc doctrinā omnes laudi verbis, & exemplis confirmārunt, ut tradidit. AVGUSTINVS in libro de moribus Ecclesie, in quo postquam recensuisset graues Sanctorum suorum pœnitentias, maximè monachorum, senecaque eorum ieiunia, subiungit.

Cap. 33.

INMORTIF. SERVAND. 578

Caritas praecipue custoditur, caritatis
virtus, caritati sermo, caritati habitus,
caritati vultus aptatur: hanc si quis
offendit, uno die durare non sinitur. Scilicet
autem hanc ita commendatam esse a Christo
secundum Apostolis, ut si hac una absit,
inanis; si hac ad sit, plena sint omnia.

VNA tantum difficultas hic o-
curret scilicet eius Dei mortificationis & per-
fectionis studiosis, ob admirandas pe-
nitentias & mortifications quas le-
gunt in Sanctorum virtutis, an non illas
imitari debeamus, cum Deus in diui-
na Scriptura nos ad eorum mores i-
mitandos inuitet, & Ecclesia sancta eorum
exempla in dies ob oculos ad imi-
tantur proponat. AD hoc responde-
mus: duplices in virtutis Sanctorum ex-
pressas virtutes. Quaedam sunt princi-
pales, in quibus diximus constitutam
vite Christianae perfectionem, veram-
q[ue] sanctitatem, ut est interna humilitas,
mansuetudo, patientia, castitas, misericor-
dia, caritas, propriæ voluntatis iudicij,
& passionum mortificatio, peccatorum o-
diu, maledictionis cordis. In his omnes pos-
sumus imitari sanctos, nullo enim prefigo
modo.

379 DE DISCRETIONE
modo & mensura: siquidem in hi-
rum imitatione, nullus est excessus,
nullum damnum, nullum abusum,
sed quo quis plus proficeret in ho-
militate, abnegatione sui, puritate,
patientia, & caritate in Deum &
proximum, hoc Deo gratiorentur.
plus animæ suæ proderit AL. ¹
Virtutes sunt minus principales, n
sunt mortificationes externæ, ieiunia,
paupertas, tolerantia æstus, frigori,
imbrium, aliorumque incommodo-
rum & pænarum temporalium, in
quibus non consistit perfectio, & in-
tuitas, sed sunt instrumenta & media
quibus perducimur ad perfectiōem.
In his autem Deus vult nos imita-
sanctos iuxta certum quendam mo-
dum & mensuram, hoc est, ut affi-
nes illas externas usurpemus, con-
mpter viribus naturalibus ab eo co-
cessis. Nā clementissimus Deus qui de-
uis suis immēsam impertinet dono
suorum copiā, vt possint esse perfecti
& in veris solidisque virtutibus hu-
militatis, patientiæ, caritatis, & ceteris
progressus facere: idem ad exercendas
mortificationes externas non impe-
nit.

tiuit omnibus easdem vites & presidia, sed alijs plura & maiora, alijs minora & pauciora: quia contentus est, si qui que secundum facultatem sibi datum habeat, exerceat. Quia moderatione servus Dei vtratur, non ideo iacturam facit alij cuius boni: si enim non potest sine manifesto valetudinis suæ damnatio tanta ie iuncta, quanta usurpatione sustinet, vel alias ferre asperitates, potest æquè ac illi tantæ animi submissione, patientiam, mansuetudinem, præstatem cordis, ac denique sinceram etatem lectari, in quibus virtutibus quo quisque plus proficerit, & simul voluntatem promptam habuerit plures mortificationes, grauioresque subveniendi, si vires suppeterent, hoc copiosus externæ mortificationis desiderium supplebit.

Ex hac doctrina error eorum liquet, qui nullum ponunt studium in imitandis primarijs Sanctorum virtutibus, cum tamē auxilia à Deo sufficiētia prestò sint; ponunt autem in extraordinarijs poenitentijs, pro quibus imitandis vires sufficientes nequaquam ceperunt. Scriptura diuina narrat

Deum

¶. *Mach. 2.* Deum Iude Machabæo eiusque sa-
tribus, & quorquot ex eius stirpe erat
in usitata animi fortitudine in op-
pugnandis gentibus concessisse, sic
proflus, ut paucorum militum ope in
gentes fugaret exercitus, nam sex mil-
libus aliquando deluit certum hostium
millia. Alij Israhelitæ, qui ex illa stirpe
non erant, conati sunt quidem imitari
illos, sed gentilium armis deleti sunt:
Cuius euentus causam illam Scriptura
redit, quod non fuissent ex eorum
prosapia, quos Deus singulari sua pro-
videntia elegerat ad vindicandam po-
puli Israhelitici libertatem. Idem con-
tingit in conflitu spirituali aduersus
hostes animæ, ut qui insolitis peni-
tentijs ad imitationem Sanctorum pug-
nam inire volunt, sine peculiari Dei
auxilio, in grauissima incidentia mala.
Nam primo consuetis corporis vir-
ibus destitutis, tum irruunt mobili-
varij, hinc, inquit, S. BASILIVS, omnia
pristina virtutum exercitia destrun-
tur, & opus est ad illos curandos mul-
tis ministris. Verum & postea incipiunt
ab omni mortificationum genere ab-
horre, vt aet leuissimas deinceps sub-

ire velint, alijsque autores sint, ne sub-
tant. ac quod peius est, vt animad-
vertit S. VINCENTIVS, fraude callidi-
simi dæmonis eò pertrahuntur, vt to-
^{De vita.}
^{Sp. r. c. 30.}
los se dedant inquitendis corporis. o
modis in cibo, potu, somno, otio, a-
lijsq; carnis voluptatibus, ac proinde
nec longè absint à grauibus peccatis,
in qua tales sæpè urpiter relabuntur.
Hæc vero omnia mala auerti possunt
seruata discretionis regula, secundū n
documenta & exempla Sanctorum.

C A P V T. V.

Quibus rebus impediri soleat exerci-
tium mortificationis ac primò quis-
dem doctrinā quorum-
dam.

NON SAT. s est, explorata nobis es-
tiae media, quibus excitemur ad
mortificationis exercitiū, ac discretio-
ne, quæ illud tēperimū, verū etiā opu-
est notas nobis esse ierationes, quib⁹
humani generis hostis, illud impugna-
re consuevit. E quib⁹ vna est, doctrina
quorūdā autoritate & eruditioñis fama
istatiū viroū, qui, vt exercitati nō sūt
a mortificationis ludo, nec experti sūt
a nobis.